

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 7/К. 9. 5/2000
Дата 12. 05. 2000

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

ул. "Васил Левски" №9
София 1000
Република България
тел.: (+359 2) 987 73 54
факс: (+359 2) 988 55 37

11-00-65/10 U 2000

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Васил Левски №9

12.05.2000

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ
МИНИСТЕРСТВО НА
ТРАНСПОРТА
И СЪОБЩЕНИЯТА

по конституционно дело № 5 /2000

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 27. 04. 2000 г., Конституционният съд на Република България е допуснал за разглеждане по същество искането на 51 народни представители за установяване противоконституционността на чл. 8,ал.1; чл.11,ал.1; чл.12; чл.13, т.1; чл. 72, ал.3; чл. 94,ал.1 в частта му досежно израза "и собствениците" и на чл. 107, ал.2 в частта му досежно израза "... по искане на лицата, притежаващи право на собственост върху него" от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата, обн. ДВ бр. 12/99 година.

В качеството си на заинтересована страна, конституирана от съда, Министерство на транспорта и съобщенията оспорва

твърденията на народните представители и изразява следното становище :

I. Искането за установяване на противоконституционност на членове 8, ал. 1; чл. 11, ал. 1; чл. 12; чл. 13, т. 1; чл. 72, ал. 3 от закона може да бъде оспорено с някои общи аргументи, относими към посочените текстове .

1. Правният ред, въведен от цитираните по-горе членове не е нов за българското законодателство. Подобни текстове, с аналогичен смисъл, съществуваха и в отменения Закон за морските пространства на Република България, без да предизвикват основания за установяване на тяхната противоконституционност.

2. Действащият Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България, в чл. 32, точка 1 изрично сочи, че Министерският съвет разрешава пребиваването на чужди войски на територията на страната или преминаването им през нея, когато изпълняват задачи с мирен (невоенен) характер, освен ако в закон не е предвидено друго.

3. Твърди се, че Народното събрание на Република България, в качеството ѝ на република с парламентарно управление, има най-широките правомощия и задължения да осигурява суверенитета и националната сигурност в държавата. Базирайки се на това основание и на факта, че Народното събрание действително притежава изключителната компетентност да решава въпроси от особена значимост поради важността на защитаваните интереси и ценности, групата народни представители в конкретния случай е интерпретирала неправилно законовата разпоредба на чл. 8, ал. 1, която сочи, че "чуждестранен военен или подводен кораб може да влезе във вътрешните морски води и да посети с мирна (невоенна) цел откритите пристанища и рейдове с разрешение на Министерския съвет, ако не е предвидено друго в споразумение между Република България и държавата на знамето". Направен е извода, "че военният кораб, включително и този, по чл. 11, ал. 1 (снабден с ядрени енергийни устройства или въоръжен с ядрено оръжие) винаги имат преки или потенциално военни цели".

Това виждане категорично не може да бъде споделено. Съгласно чл. 84, точка 11 от Конституцията, изрично се допуска възможността чужди войски да пребивават на територията на страната или да преминават през нея. Ето защо, както е подчертал Конституционният съд в решението си по дело № 7/99 година, когато Народното събрание упражнява предоставените му по Конституция правомощия, не може да се говори за

противоречие с основния закон. Понятието “чужди войски” е употребено като езикова алтернатива на “българските войски” и следва да се схваща като личен състав, свързан с бойната техника и военното имущество, независимо дали тази техника е с ядрени енергийни устройства или въоръжена с ядрено оръжие. В конкретния случай, не вида на бойната техника има релевантно значение, а характера на намерението, целта, с която е свързано пребиваването на чуждите войски в страната. В този смисъл, Конституционният съд в своето решение по к.д. № 6/94 г. е посочил, че военни са целите, когато ще се провеждат същински военни действия, както и действията по подготовката и осигуряването им. Без съмнение, пребиваването или преминаването на чужди войски, бойна техника и военно имущество крие заплаха за страната, когато то има военнополитически характер, преследва военни (немирни) цели и е осигурено с военни средства. Народното събрание, по силата на чл. 84, т.11 от Конституцията има изключителната компетентност да разрешава пребиваването или преминаването на чужда войска, именно когато то има военен или военнополитически характер.

Пребивавания или преминавания през територията на Република България, които имат мирен (невоенен) характер, са по своята същност посещения с официална, хуманитарна, природозащитна или друга цел и в този смисъл не се отнасят към изключителната компетентност на Народното събрание. Разрешението за пребиваване на чужди войски на територията на страната или за преминаване през нея, когато то няма военен или военнополитически характер, следва да се дава от други държавни органи, определени със закон, както е посочено в конституционно дело № 6/94.

В този смисъл, Законът за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата, предвиждайки изрично в чл. 8 , ал.1, чл.11,ал.1, чл. 12, чл. 13, т.1 и чл.72, ал.3 подобни хипотези, е определил Министерския съвет за орган, оправомощен да издава разрешенията за влизане във вътрешните морски води (като част от територията на страната) и за посещение на откритите пристанища и рейдове., вкл. и да определя процедурния ред за посещение и престой на такива кораби (чл. 12 от закона).

По изложените съображения, искането на групата народни представители за обявяване противоконституционността на чл. 8 , ал.1, чл.11,ал.1, чл. 12, чл. 13, т.1 и чл.72, ал.3 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата, се явява напълно неоснователно .

II. Във втората част на своето изложение, вносителите на искането твърдят също така, че формулирайки текстовете на чл. 94, ал.1, в частта му досежно израза “и собствениците” и на чл. 107, ал.2 в частта му досежно израза “... по искане на лицата, притежаващи право на собственост върху него”, Законът за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата е дал стеснително тълкувание на понятието “плажна ивица”, възприемайки го само като “място, покрито с пясък и предназначено за плажуване”. Твърди се още, че “всяко тълкуване при ограничения ресурс на крайбрежна брегова ивица на Република България би поставило под сериозно съмнение възможността за гарантиране правата на гражданите по чл. 35 от Конституцията.”

Това твърдение също не може да бъде споделено.

На първо място следва да посочим, че в чл.18 от Конституцията са изброени изчерпателно обектите, които са изключителна държавна собственост, спрямо които държавата упражнява суверенни права.

В действащото законодателство няма легална законова дефиниция на понятието “крайбрежна плажна ивица”. Липсата на законово определение затруднява дефинирането ѝ като обект. Очевидно е обаче, че не може да бъде поставен знак на равенство между понятията “бряг” и “плаж”, респективно между “брегова ивица” и “плажна ивица”. Също така е очевидно, че всеки плаж е бряг, но не всеки бряг е плаж, което означава, че понятието “бряг” е по-широко по обхват от понятието “плаж”.

Бреговата ивица представлява ивицата от суша, която естествено граничи с воден басейн и в чиито граници са развити различни релефни форми, създадени от морските (респективно речните) вълни, при съществуващото морско (речно)ниво.

От друга страна, правната теория приема, че крайбрежната плажна ивица е само онази обособена част от брега, която е покрит с пясък, чакъл или скални късове, с естествено определена граница - линията на прибоя, максимално достигнат от вълните (горна граница) и линията на седиментния слой и скалистото дъно (долна граница).

Предполага се, че искането за обявяване на противоконституционността на чл. 94, ал.1 в частта му досежно израза “ и собствениците” и на чл. 107, ал.2 в частта му досежно

израза “по искане на лицата, притежаващи правото на собственост върху него” е свързано с неприемлива интерпретация на понятието “крайбрежна плажна ивица” и с мнението, че всички пристанища, поради това, са изключителна държавна собственост. Т.е искането за отмяна не е свързано със съдържанието на посочените материално-правни разпоредби, а с обхвата на субектите, визирани от тези разпоредби.

Вземайки пред вид трайно изразеното становище на Конституционния съд по редица дела, че обектите на изключителна държавна собственост са изброени изчерпателно, не можем да приемем, че пристанищата са обект на изключителна държавна собственост, извличайки аргумент единствено от твърдението, че са крайбрежна плажна ивица, след като същите не са посочени изрично в чл. 18 от Конституцията. Подобно твърдение би означавало, че бреговата ивица е идентична с плажната ивица, което, както вече посочихме, е напълно неприемливо.

Няма правна пречка обаче, законодателят със закон да определи други обекти, с характер на публична държавна собственост, извън категорията на изключителната държавна собственост, която единствена се създава по конституционен път.

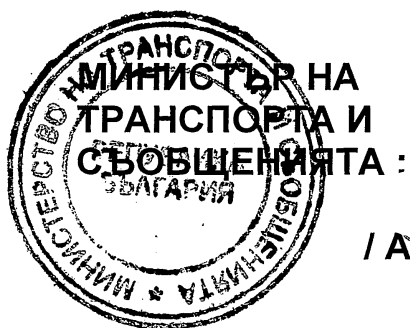
В глава четвърта “Пристанища” законодателят е приел именно тази юридическа възможност да определи отделни обекти от пристанищата за обществен транспорт, като публична държавна собственост, както и да дефинира останалите видове пристанища. Това разграничение не е направено случайно. Безспорно то е свързано с факта, че в чл. 94, ал.1 и в чл. 107, ал.2 се създават права и задължения за всички участващи правни субекти, включително и по отношение на лицата, притежаващи правото на собственост върху пристанища от всякакъв вид. Доколкото пристанищата за обществен транспорт включват обекти, публична държавна собственост, особеното право на ползване върху тях може да се упражнява или от търговски дружества със 100 % държавно имущество, по силата на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за концесиите, или от концесионери, получили концесия по реда на същия закон. Доколкото, по отношение останалите видове пристанища, в закона не са предвидени каквито и да било ограничения във връзка със собствеността, всички физически или юридически лица могат да се явят като техни собственици.

Поради изложените съображения, искането на групата народни представители за обявяване противоконституционността

на чл. 94, ал.1, в частта му досежно израза “и собствениците” и на чл. 107, ал.2 в частта му досежно израза “... по искане на лицата, притежаващи право на собственост върху него” от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата, се явява напълно неоснователно и необосновано.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Като вземете пред вид изложените тук аргументи, считаме че следва да оставите без уважение искането на групата народни представители за установяване противоконституционността на чл. 8, ал.1; чл.11, ал.1; чл.12; чл.13, т.1; чл. 72, ал.3; чл. 94, ал.1 в частта му досежно израза “и собствениците” и на чл. 107, ал.2 в частта му досежно израза “... по искане на лицата, притежаващи право на собственост върху него” от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата.

/ А. Славински /